

Március 10. a Beporzók Napja

Egy korábbi cikkben már említettem, hogy tévútnak találok sok olyan innovációt, amelyet pótmegoldásként fejlesztenek ki, hogy a profitérdekek mindenek felettiségét továbbra is fenntarthassák. Vagyis nem a bajok, a problémák okozóinak megszüntetését tűzik ki elsődleges célként.

Nem jó, de jellemző példa erre, hogy – miközben az általunk fogyasztott zöldségek, gyümölcsök és a háziállatok takarmánynövényei is jelentős részben rovarbeporzással fejlődnek ki – a beporzók pusztulását drónokkal kívánják pótolni.¹

Sokáig a virágporba csomagolt hímivarsejtet a bibékre a szél vitte át. Ma is léteznek széllel beporzott növénycsoportok. A szél azonban nem volt elég precíz beporzó, ezért nagyon sok virágporra volt szükség. 100 millió évvel ezelőtt² a munkát egy méh és darázs keverékének nevezhető rovar vette át. Ebből fejlődtek ki az azt követő 50 millió év alatt a ma ismert darázsok, illetve egy vegetáriánus ág - a méhek.

A rovarok sokkal megbízhatóbbnak bizonyultak a szélnél. Ennek köszönhetően mind a növények, mind a beporzók az évmilliók alatt egymás munkájának megkönnyítésére átalakultak. A növények kevesebb, de nagyobb szemcséjű, a rovarok testéhez jól tapadó virágport termelnek, és sok fajtájuk a méhek beporzásához igazodott. Ma is vannak növények, amelyeket legyek, bogarak, lepkék poroznak be³, de ez utóbbiak a szállítás során túl sokat nassolnak a virágporból. Vagyis a méhek porozzák be a legtöbb növényt.⁴

Már 4 ezer évvel ezelőtt a mézet a sumérok, majd az egyiptomiak, a görögök sebkezelésre használták. A speciális módon sterilizált „orvosi mézet” ma is alkalmazzák sebek kezelésére egyes kórházakban.

Az általunk ismert civilizáció, tájkép nem lenne fenntartható a növények és a beporzók kapcsolata nélkül. Ezért tartom képtelenségnek azokat a több kontinensen is beindult fejlesztéseket, amelyek az állati beporzók ritkulását drónokkal és más technikai megoldásokkal kívánják pótolni.

Többször halljuk, de nem elégszer, hogy hazánk a méztermelésben igen kiváló. Ráadásul a mézhez, különösen, ha a termelőtől vesszük, nem aranyáron juthatunk hozzá.⁵ Mégis a lakosság mézfogyasztása az egészségünk megőrzéséhez is hasznos mennyiség alatt van.

¹ Kína egyes területein ma a beporzást, kényszerűségből, emberi munkával, ecseteléssel végzik. (Forrás a Természettudományi Múzeum egyik posztere)

² 100 millió éves az eddig talált első darázs/méh kövület.

³ A gerincesek közül a kolibri és a gekko is beporzó.

⁴ A mézből egy-egy méhcsalád évente 80-120 kg-ot fogyaszt el.

⁵ Sajnos a nagy ellátóláncokban kapható méz nemcsak jóval drágább, de ellenőrizetlen eredetű. vagyis hamisítványokat is árulnak.

A Magyar Természettudományi Múzeum 2022. májusában nyitott meg egy kiállítást „Zümmögés a Múzeumban” címmel. Ahogy a plakáton olvashatjuk „A Magyar Természettudományi Múzeum és a Tehetsz Méh Többet program alapítói 2022-ben Európa legnagyobb méhes tárlatával hívják fel a figyelmet a beporzók és a méhek globális pusztulásának beláthatatlan következményeire.”

2023. március 11-én egy félnapos napos (9 és 14 óra között), ismeretterjesztő előadásokkal, interaktív programokkal, gyermekkoncerttel, kézműves foglalkozásokkal és a *Tehetsz Méh Többet – Zümmögés a Múzeumban* c. kiállítással kívánta felhívni a figyelmet a beporzás jelentőségére. A rendezvény helyszíne zsúfolásig megtelt, a látogatók, elsősorban gyerekes családok, egész idő alatt folyamatosan érkeztek.

Vegyes érzelmekkel írok a Magyar Természettudomány Múzeum beporzással kapcsolatos gazdag és minden korosztálynak élményt nyújtó kiállításáról és rendezvényéről.⁶ Jóval több helyen kellene erről tudósítani. Aki nem látogat el

⁶ A www.mkne.hu, a www.mme.hu, a www.beporzoknapja.hu oldalakon tekinthetők meg azok a kampányok, amelyeket a beporzók érdekében évente folytatnak.

rendszeresen a múzeum oldalára, annak csak véletlenül jut tudomására, hogy éppen egy őt érdeklő rendezvény, kiállítás van ott.

Nem hallottam róla, hogy lenne például egy olyan hírújság, amely minden 6 és 18 év közötti tanulóhoz (beleértve az ipari tanulókat is), oktatókhoz legalább heti rendszerességgel eljut, és érdekesítő módon, kedvet csinálva tudósít kiállításokról, rendezvényekről a legkülönbözőbb tématerületeken.⁷

Az utóbbi időben sokféle gyerekeknek, családoknak szánt foglalkozásra jutottam el, és nagyon kedvező tapasztalatokat szereztem ezekről a rendezvényekről. Jó lenne, ha hírértékük és anyagi támogatásuk tovább erősödne, és elérné a versenysportok rendezvényeinek szintjét. Vagy már megint csak gyógyíthatatlanul álmodozom?

B.E.

[https://www.agrarszektor.hu/elelmiszer/20230310/veszelyben-a-magyar-meztermeles-
ennek-nagyon-rossz-vege-lehet-
42714?utm_source=agrarszektor&utm_medium=email&utm_campaign=hirlevel](https://www.agrarszektor.hu/elelmiszer/20230310/veszelyben-a-magyar-meztermeles-ennek-nagyon-rossz-vege-lehet-42714?utm_source=agrarszektor&utm_medium=email&utm_campaign=hirlevel)

Bejön az olcsó kínai és ukrán hamisméz

<https://greenfo.hu/hir/az-ev-beporzoi-2023-ban-a-falimehek/>

Nélkülük nincsen élet! Március 10-én ünnepeljük a beporzókat. A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület által meghirdetett szavazáson 1984-en vettek részt. A szavazatok alapján az Év beporzó 2023-ban a falíméhek.

A szavazatok 45%-ával a falíméhek végeztek az első helyen, a szabóméhek és a bányászméhek előtt. Mindhárom méhcsoport hasznos beporzó, de akkor idén a nagyobb figyelem a falíméhek, a rovarszállók és méhbölcsők gyakori vendégei felé fordul.

Most, kora tavasszal van a legjobb ideje annak, hogy egy nádcsomóval vagy kifúrt fadarabbal megpróbáljunk falíméheket csalogatni a környezetünkbe. Szelídek, maguktól nem támadnak, nyugodtan gyönyörködhetünk szorgos munkájukban közelről is. Róluk **bővebben EZEN az oldalon** lehet olvasni. Pedagógusoknak, szülőknél ajánljuk a bemutatásukra készített ötletgyűjteményt ugyanitt.

⁷ Húsz éve még volt ilyen szélesebb körű ismeretterjesztés a rendezvényekről, múzeumi kezdeményezésekről. Mára a múzeumok magukra maradtak. Legfeljebb az Instagramon, Tik Tokon olvashatók időnként hírek.

Faliméh (*Osmia cornuta*)

A mézkedvelők minden nap szeretettel gondolnak a természet legszorgosabb munkásaira, a méhekre. Március 10-én, a Beporzók napján azonban nemcsak a házi- és vadméhek életteremtő munkáját ünnepeljük; rajtuk kívül számos más állat végzi a növények beporzását, amely annyira fontos nekünk és a Földnek: a Beporzók napja alkalmából a **BeoBee Méhészet** megmutatja, mi mit tehetünk a beporzók védelméért!

Mik a beporzók?

A beporzók olyan állatok, akik a virágok hímivarú szerveiről szállítják a polleneket a nőivarú szervekre, lehetővé téve ezzel a növények szaporodását. Az állatok birodalmának legismertebb beporzói a méhek, amelyből csak hazánkban kb. 700 méhfaj található meg!

Nem mindenki előtt ismert, de a beporzó állatok között hangyákat, lepkéket, szúnyogfajokat, és nagyobb állatokat is találunk. A madarak közül a fűrgé röptű kolibri például a legszorgosabb beporzó, aki a méhekhez hasonlóan mintegy véletlenszerűen hordja magával a növények pollenjét táplálékszerző körútja során. Az egzotikus területeken pedig olyan denevérfajokkal is találkozhatunk, akik szintén részt vesznek a honos növényfajok, mint a banánfa vagy a datolyapálma szaporításában.

A beporzók által elvégzett éves munka globális értékét mintegy 46 000 milliárd forintra becsülték!

Beporzók napja – március 10.

Idén ötödik alkalommal ünnepeljük a Beporzók napját Magyarországon. A természetvédelmi jeles nap polgári javaslatként indult, amikor 2018-ban az ELTE TTK szakemberei elhatározták, egész napos programsorozattal hívják fel a közvélemény figyelmét ezen állatok fontosságára, és a rájuk leselkedő veszélyekre. A március 10-én megrendezett eseményekről bővebb információk itt elérhetőek.

A legnagyobb veszély az ember

Mára mindannyian tudjuk, hogy a Föld ökoszisztémája egy kényes rendszer, amely érzékenyen reagál a változásokra. Az egyensúly fenntartásában kulcsfontosságú a beporzók munkája, jelenlétük nélkül az emberiség élelmiszerellátása is veszélybe kerül.

A környezetszennyezés és az emberi jelenlét folyamatos terjeszkedése miatt egyre csökken a beporzók élettere, amely hosszú távon súlyos következményekkel jár. Az elmúlt évtizedekben méhek tömege tűnt el bolygónkról, a terméshozam pedig jelentősen csökkent azokon a területeken, ahol megfogyatkoztak a vadon élő beporzó rovarok, hiszen a házi méhek nem tudják őket maradéktalanul pótolni.

kézi beporzás Kína Szecsuan kép: Fercsik Mariann

A legszomorúbb példa erre Kína Szecsuan tartománya, ahol a méhpopuláció számának drasztikus csökkenése miatt az emberek saját maguk, manuálisan végzik a gyümölcsfák beporzását, apró ecsettel haladva, virágról-virágra.

Apró lépésekkel, saját környezetünkben mi is tehetünk azért, hogy megóvjuk és segítsük a beporzók munkáját. “Jusson eszünkbe, hogy a beporzás folyamatának a természetett növények kétharmadát, – a zöldségek és gyümölcsök jelentős többségét – köszönhetjük. Minél jobban értjük a természet munkáját, annál jobban tudjuk a beporzókat is óvni, védeni. Erre buzdítunk minden méz és méhbarátot.” – mondta Gál Attila, a BeoBee méhészet vezető méhésze.

Mi mit tehetünk a beporzókért?

- Alakítsunk ki házi méhlegelőt a saját kertünkben: kerítsünk el egy kis sarkot a kert végében, ahova méhcsalogató növényeket ültetünk – ilyen például az árvácska, a borsmenta vagy a közönséges levendula.
- Itassuk is őket! A kert díszje lehet pl. egy kerámia itató, ahová a beporzók, rovarok, madarak is járhatnak inni. A vizet rendszeresen cseréljük benne!
- Egyszerűen hagyjunk helyet kertben a vadon élő növényeknek számára – elvirágzás után számos magányos rovar fészkel be magát ilyen elszáradt növényi szárukba!
- Ne csüggedjünk, ha nincs kertünk: a beporzó-barát növények többsége a balkonládában is kiválóan érzi magát.
- Nemesített virágok esetén válasszunk olyanokat, amelyek porzó- és nektármirigyei szabadon állnak.
- Segíthetjük a természet apró dolgozóit azzal is, hogy kerüljük a számukra mérgező kerti növényvédő szerek használatát.
- Készítsünk méh-hotelt vagy darázsgarázst, ahol ezek a rovarok saját életteret tudnak kialakítani! Erre számos példát találhatunk az MME honlapján.

Védjük a beporzókat minden nap, hiszen sokat tehetünk értünk!

<https://fataj.hu/2023/03/beporzok-napja/>

Beporzók Napja

2023.03.10.

Kikelet a botanikus kertekben és arborétumokban. A kikelet és a Beporzók Napja alkalmából a MATE Budai Arborétumában tartott szezonnyitó sajtótájékoztatót a 2022-ben 30 éves fennállását ünneplő [Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetsége](#). A gyűjteményes kertek 2023-ban is több száz természeti környezettel foglalkozó, jeles “zöld” napokhoz kapcsolódó, emellett számos kulturális programmal is várják a látogatókat.

**MAGYAR ARBORÉTUMOK ÉS
BOTANIKUS KERTEK SZÖVETSÉGE**
ALAPÍTVÁ 1992

A modern botanikus kertek és arborétumok küldetése mára messze túlmutat a hagyományos, tudományos élőnövény gyűjteményeket a kutatás és az oktatás céljából fenntartó szerepükön. Az egyes növényfajok bemutatásán túl egyidejűleg egy ember alkotta, de a természet törvényei szerint működő életközösséget mutatnak be, törekedve az élővilág összefüggéseinek megláttatására.

A Beporzók Napja a természet ébredésekor, a tavaszi zsongás kezdetekor pontosan ezen összefüggésekre hívja fel igen szemléletesen a figyelmet: beporzók nélkül a

növények nagy része nem lenne képes megtermékenyülni és szaporodni. Számtalan esetben függ egymástól növény és állat élete, együtt virulnak vagy pusztulnak.

A növénygyűjtemények fajgazdagsága az ott élő állatok fajgazdagságával jár együtt, ezért a gyűjteményes kertek széles körben nyújtanak lehetőséget az egyéni megfigyelésekre, ugyanakkor a természet és törvényszerűségeinek megismertetésére, a környezetkultúra közvetítésére.

A MABOSZ megújult elnöksége a Tisza-kürti Arborétumban (2021)

forrás: [MTI OS](#) / Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetsége

- [Beporzók napja](#)
- [Budai Arborétum](#)
- [Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetsége](#)
- [MATE](#)

[Beporzó tanösvény nyílik – FATÁJ \(fataj.hu\)](#)

Beporzó tanösvény nyílik

2022.02.28.

3 PERC OLVASÁS

Magyar kezdeményezésre lett március 10. a „[Beporzók napja](#)”, vagyis a természetvédelem egy új jeles napja. Ehhez kapcsolódóan március első hetében Bp. XII. kerületében (Hegyvidék) felavatják hazánk első „Beporzó tanösvényét”.

A tanösvény tartalmi kidolgozását – dr. Vásárhelyi Tamás vezetésével – a [Magyar Környezeti Nevelési Egyesület](#) Beporzó munkacsoportja végezte el. Az ötlet megvalósítását a Hegyvidéki Önkormányzat támogatta. A helyszín általános bemutatása és a 13 állomás anyaga – a játékos feladatok kivételével – már elérhető az [Önkormányzat honlapján](#). A tanösvény helyszínén március elején kihelyezésre kerülő táblákon egy-egy QR kód szerepel majd; ezekre kattintva az adott állomás anyaga és a játékos feladat is megjelenik.

Rovarhotel építő csapat. Középen dr. Vásárhelyi Tamás

Az emberiség sürgető feladatává vált **a beporzók – köztük is elsősorban a különböző méhek és más viráglátogató rovarok – világméretű visszaszorulásának megállítása, a folyamat megfordítása. A beporzók megfogyatkozásával ugyanis nemcsak termesztett növényeink terméshozása, de az egész bioszféra egyensúlya veszélybe került.** Erről a témáról szól a [Magyar Természettudományi Múzeum](#) családi eseménye, „Tavaszköszöntő beporzó-ünnepe” is, amire idén március 5-én szombaton kerül sor.

A beporzók helyzetének javítását célzó programok részeként már szinte mozgalom – főleg városokban – rovarszállók építése, amelyek a rovarok fiasítását segítik fészkelőhelyek kínálatával. Ehhez kapcsolódóan kertészetek (tájépítészek) világszerte városi zöld területek vadnövényes „rétté” válását segítik, hogy a kikelt rovarok táplálékot is találjanak.

A XII. kerületi tanösvény létesítése tehát egy beporzó-védelmi folyamatnak csak egyik – de fontos – eseménye. A kerület 13 pontján várja a látogatókat [a tanösvény egy-egy állomása](#), ahol ismereteket szerezhetnek a beporzó rovarok életéről és hasznáról, egy QR-kód elvezetheti őket a részletekhez és az okostelefonos játékos feladathoz, melynek sikeres megoldásával egy szót is kapnak jutalmul. 12 állomás 12 szavából pedig egy verssor áll össze.

A beporzó-védelmi program a XII. kerületben, a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület szakembereinek közreműködésével egész évben folytatódik:

Április elején családokkal építik meg a kerület 5. rovarszállóját a Kis-Svábhegyen.

Májusban, valamint szeptember végén a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület – szakemberek vezetésével zajló – tansétákat szervez a beporzó tanösvény különböző körzeteibe.

További rovarszállók létesítését is tervezik; az óvodákban és iskolákban szemléletformáló foglalkozások lesznek, a pedagógusok számára továbbképzést szerveznek, az egyesület [Beporzó vándortanösvénye](#) pedig bemutatkozik majd a Hegyvidéki Kulturális Szalonban és várhatóan a Sas-hegyi Látogatóközpontban is.

Letölthető itt is a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület Beporzó vándortanösvény kézikönyve: [Beporzó vándortanösvény felhasználói kézikönyv \(18 MB pdf.\)](#)

forrás: [greenfo](#)

- [Beporzó tanösvény](#)

- Beporzók napja
- Magyar Környezeti Nevelési Egyesület
- rovarszálló